

A Magyar Színházban mutatkozott be Magyarországon először a DiGiCo színházi szoftvere

A Magyar Színház technikai frissítésének tervezése során a hangtár választása a DiGiCo SD12T hangkeverőpultra – a magyar színházak közül elsőként a gyártó speciális színházi szoftverével – és a hozzá kapcsolódó perifériákra esett. De lássuk, milyen eszközök is álltak munkába, és ezek miben segítik a színházi hangosítást!

A DiGiCo keverőpultjai a digitális átállás óta sztenderdnek számítanak a nemzetközi színházi világban a Broadway-től a West Endig. Kiemelkedő hangminőségük, páratlanul sokrétű vezérlési funkciójuk és rugalmas workflow-juk már önmagukban predestinálja őket erre a szerepre, de az angol színházi hangdesigner-legendával, Andrew Bruce-szal közösen fejlesztett „T” (Theatre) szoftverkiegészítés olyan további eszközöket ad a hangmérnökök kezébe, amelyek lehetővé teszik számukra, hogy a kreatív munkára koncentrálnak.

A keverés szempontjából a színház egy különösen bonyolult és kihívásokkal teli terület, mivel mindig rengeteg minden történik egyszerre, és egy előadáson belül akár több száz jel (cue, snapshot) lehet, miközben mikroportok tucatjai, kisebb vagy akár szimfonikus zenekar és különböző hangbejátszások is szerepet kapnak.

Ezen körülmények figyelembe vételével tervezte meg a DiGiCo a színházi („T”) kiegészítést a

szabványos SD szoftverhez, amely több lehetőséget nyit meg az ezzel dolgozó operátorok számára, és nagyobb rugalmasságot biztosít. Sok színházi hangmérnök továbbra is szeret minél több mindent kézzel keverni, ezért hozzáadtak néhány hasznos funkciót, amelyek lehetővé teszik, hogy a keverőpult több „kulisszák mögötti” munkát végezen helyettük: erőteljesebb cue-lista automatizálást és szerkesztést, valamint azt a lehetőséget, hogy a felhasználók valós időben módosítsanak akár több jelenetet egyszerre.

A „T” modellek minden olyan funkcióval rendelkeznek, mint a standard változatok, de színházi kiegészítéssel. Néhány kulcsfontosságú funkció, amelyek izgalmassá teszik ezeket az eszközöket a színházi operátorok számára: a DiGiCo fejlett Cue Update rendszere, Player (szereplő) lista, csatorna-aliasok, valamint a mátrix-esomóponti késleltetések (Nodal Delays).

A mátrixos késleltetések több mint 1000 egyedileg rögzíthető késleltetési beállítást tesznek

lehetővé, ami a színházi világban elengedhetetlen a hangsugárzók igazításához és a pozicionálás pontos beállításához a hangképen belül. A Cue Update programozási eszközök fejlesztése során a világ vezető hangtervezőivel dolgoztak együtt, amelynek eredményeként létrejött az Auto Update System. Ez a rendszer lehetővé teszi, hogy a cue-k frissítése és visszahívása minden egyes jel esetén pontosan szabályozható legyen.

A csatorna-aliasok különösen akkor hasznosak, amikor egy színésznek át kell öltöznie vagy más karaktert kell eljátszania, és így más beállításokat kell alkalmazni. A csatornabeállítások (EQ, dinamika stb.) automatikusan változnak, de maga a színész nem. Ez a funkció biztosítja, hogy az adott „alias”-hoz tartozó egyedi csatornabeállítások automatikusan érvénybe lépjenek, és az esetleges változtatások megjelenjenek az összes olyan cue-ban, ahol az adott színészhez az aktuális „alias” tartozik – így nem kell snapshotok tucatjait kikeresni és egyesével megváltoztatni.

Az új DiGiCo SD12T hangkeverőpult

A színházi produkciók gyakran alkalmaznak több színészt ugyanarra a szerepre, hogy esetleges betegség vagy egyéb elfoglaltság miatt se maradjon el előadás. Emiatt ugyanazt a szerepet több különböző színész alakíthatja, eltérő hangszínnel és dinamikával. Az operátorok számára ez kihívást jelenthet, főleg ha egy beugró színész az utolsó pillanatban veszi át a szerepet. Itt jön képbe a DiGiCo „Players” eszköze, amely lehetővé teszi, hogy a beállításokat több színész számára is tárolják egy adott karakternév alatt. Az operátor egyszerűen kiválaszthatja, hogy adott este éppen ki játssza az adott szerepet, és a rendszer automatikusan frissíti az összes vonatkozó beállítást (EQ, dinamika, szűrők stb.), miközben az eredeti cue-programozás sértetlen

marad – ezzel feleslegessé téve, hogy minden lehetséges szereposztásra külön-külön sessiont kelljen létrehozni, és az előadásban történő esetleges változásokat mindegyikbe egyesével átvezetni.

Egy másik hasznos fejlesztés a VCA programozási térkép, amely lehetővé teszi, hogy az operátor előre megtervezze és kezelje a show közbeni változtatásokat. A rosszul végzett programozás rendkívül stresszes helyzeteket teremthet, különösen a színházi előadások esetében, amelyek gyakran nagyon cue-igényesek. Ez a funkció azonban segít csökkenteni a stresszt, és megakadályozza, hogy az operátor a show közben elveszítse a fejét.

A Magyar Színház választása a DiGiCo SD12-es pultjára esett, amely a „T” szoftverrel a színházi

funkciókon kívül egyéb upgrade-eket is kapott, bemeneti csatornáinak száma 72-ről 96-ra, aux/group csatornáinak száma 36-ról 48-ra bővült, és a DiGiTube multiband kompresszor és dinamikus EQ eszközeinek száma is jelentősen megnőtt.

Fontos volt, hogy a rendszer illeszkedjen a színház meglévő hangrendszeréhez a későbbi bővítések lehetősége mellett. A keverőpult Optocore optikai gyűrűn csatlakozik a zsinórpadlason elhelyezett SD-Nano rackhez, amelynek AES/EBU kimeneti kártyája a Meyer Sound Galileo processzort látja el jelekkel, 32 bites analóg kimeneti kártyáján keresztül pedig a monitorokhoz és egyéb analóg bemenetet fogadó eszközökhöz jut el a hang.

A pultba szerelt DMI-Dante bővítőkártya, amely akár 64 ki- és bemenetet kezel 96 kHz-en, egyrészt a vezeték nélküli mikrofonok vevőinek jelét fogadja, másrészt az új fejlesztésű, 48 bemenettel és 24 kimenettel rendelkező DQ-Rack-hez csatlakozik, amely felhasználástól függően a zenekari árokban vagy bárhol máshol is csatlakozhat a hálózathoz.

A fő hangbejátszó számítógép Dantén, a tartalék a keverőpult 48 be- és kimenetet biztosító USB-portjára csatlakozik, lehetővé téve akár az előadások soksávos felvételét is.

A hangtár munkatársainak elmondása alapján a változásokat nem csak ők érzik, hanem a színészek, rendezők, sőt a visszatérő nézőktől is kaptak pozitív visszajelzéseket.

Ha többet is szeretné megtudni a témában, látogasson meg a színházat, vagy szakmai információért a www.chromasound.hu oldalt!

Enyedi Dániel
Chromasound Zrt.

chromasound

DiGiCo

Quantum

Széria

